

Προσευχή μέσα στην αναταραχή

Θά 'θελα να αναφέρω μερικά παραδείγματα που δείχνουν πώς αυτό είναι δυνατό· θα τολμούσα, μάλιστα, να πω ότι αυτή η αναταραχή έχει τα πλεονεκτήματά της, σαν τα αιχμηρά βράχια που μας βοηθούν να σκαρφαλώσουμε ψηλά, εκεί που δεν μπορούμε να πετάξουμε.

Η πρώτη ιστορία είναι από το «Γεροντικό». Κάποιος ασκητής συναντά στα βουνά κάποιον άλλον ασκητή κι αρχίζουν μια συζήτηση στη διάρκεια της οποίας ο επισκέπτης εντυπωσιασμένος από το επίπεδο προσευχής του συνομιλητή του, τον ρωτά: «Γέροντα, ποιος σε δίδαξε να προσεύχεσαι αδιάκοπα;» Κι εκείνος, που είχε καταλάβει ότι ο επισκέπτης του ήταν άνθρωπος με βαθιά πνευματική πείρα, του απαντά:

«Δε θα το έλεγα αυτό στον καθένα, αλλά σε σένα θα το πω, πως αληθινά ήταν οι δαίμονες που με δίδαξαν». Ο επισκέπτης του λέει: «Νομίζω πως σε καταλαβαίνω, γέροντα, αλλά θα μπορούσες να μου εξηγήσεις λεπτομερέστερα με ποιο τρόπο σε δίδαξαν, για να σε καταλάβω καλύτερα;» Και τότε ο άλλος του διηγείται την εξής ιστορία:

«Όταν ήμουν νέος, ήμουν αγράμματος και ζούσα σ' ένα μικρό χωριό στην πεδιάδα. Μια μέρα πήγα στην εκκλησία κι άκουσα το διάκο να διαβάζει την επιστολή του Παύλου που μας διδάσκει να προσευχόμαστε αδιαλείπτως.

Ακούγοντας τα λόγια εκείνα ενθουσιάστηκα και φωτίστηκε η ψυχή μου. Και μετά την εκκλησία άφησα το χωριό, γεμάτος χαρά, και αναχώρησα στα βουνά, για να ζήσω με την προσευχή και μόνο. Αυτή η διάθεση κράτησε μέσα μου για κάμποσες ώρες.

Μετά έπεσε το σκοτάδι, έγινε κρύο κι άρχισα ν' ακούω αλλόκοτους ήχους, βήματα κι ουρλιαχτά. Μάτια που έλαμπαν στο σκοτάδι εμφανίστηκαν μπροστά μου.

Τ' άγρια θηρία βγήκαν από τις φωλιές τους ν' αναζητήσουν την τροφή που τους όριζε ο Θεός. Άρχισα να φοβάμαι, να φοβάμαι όλο και περισσότερο, καθώς οι σκιές γίνονταν σκοτεινότερες.

Πέρασα όλη τη νύχτα γεμάτος τρόμο από τους βηματισμούς, τα τριξίματα, τις σκιές, τ' αστραφτερά μάτια μέσα στη νύχτα, την επίγνωση πως μου ήταν αδύνατο να στραφώ σε κάποιον για βοήθεια. Και τότε άρχισα να φωνάζω στον Θεό τις μόνες λέξεις που έρχονταν στον νου μου, λέξεις βγαλμένες μέσα από το φόβο μου: "Κύριε Ιησού, υιέ Δαβίδ, ελέησέ με τον αμαρτωλό".

Έτσι πέρασε το πρώτο βράδυ. Το πρωί ο φόβος με είχε εγκαταλείψει, αλλά άρχισα να πεινάω. Αναζήτησα την τροφή μου στους θάμνους και στα λιβάδια, αλλά ήταν δύσκολο να ικανοποιήσω την πείνα μου. Και καθώς έπιασε να δύει ο ήλιος, ένιωσα τον τρόμο της νύχτας να ξανάρχεται. Άρχισα να κραυγάζω στον Θεό τον φόβο και την ελπίδα μου.

Έτσι πέρασαν μέρες, και μετά μήνες. Συνήθισα τους τρόμους της φύσης, αλλά ακόμη καθώς προσευχόμουν κάθε τόσο νέοι πειρασμοί και δοκιμασίες εμφανίζονταν. Οι δαίμονες, τα πάθη, άρχισαν να ορμούν επάνω μου απ' όλες τις μεριές και μόλις συνήθιζα να μη φοβάμαι τα θηρία της νύχτας, οι δυνάμεις του σκότους έπιασαν να λυσομανούν μέσα στην ψυχή μου.

Πιο δυνατά από πριν πρόφερα τις λέξεις στον Κύριο: "Κύριε Ιησού Χριστέ, ελέησέ με". Αυτός ο αγώνας συνεχίστηκε για χρόνια. Μια μέρα έφτασα τα όρια της αντοχής μου. Καλούσα ασταμάτητα τον Θεό με αγωνία και πάθος χωρίς να λαβαίνω απάντηση.

Ο Θεός ήταν αλύγιστος και τότε, όταν και το τελευταίο νήμα της ελπίδας άρχισε να σπάει μέσα στην ψυχή μου, παραδόθηκα στον Κύριο και είπα: “Μένεις σιωπηλός, δε Σε νοιάζει τί θα γίνω, αλλά δεν παύεις να είσαι ο Κύριος και Θεός μου· καλύτερα να πεθάνω εδώ που στέκω, παρά να εγκαταλείψω την αναζήτησή μου”.

Τότε ξαφνικά ο Κύριος εμφανίστηκε μπρος μου και ειρήνη απλώθηκε μέσα και γύρω μου. Ο κόσμος ολόκληρος, που μου φαινόταν σκοτεινός, τώρα φαινόταν λουσμένος στο άγιο φως, να λάμπει κάτω από τη χάρη της Θεϊκής παρουσίας, που συντηρεί το κάθε δημιούργημά Του. Και αμέσως μετά σ’ ένα ξέσπασμα αγάπης κι ευγνωμοσύνης, πρόφερα στον Κύριο τη μόνη προσευχή που μπορούσε να εκφράσει όλα μου τα αισθήματα:

“Κύριε Ιησού Χριστέ, ελέησέ με τον αμαρτωλό”. Κι από τότε στη χαρά, στη δοκιμασία, στον πειρασμό και τον αγώνα ή σε στιγμές που η ειρήνη με καταλαμβάνει, αυτά τα λόγια ξεπηδούν απ’ την καρδιά μου. Είναι ένας ύμνος χαράς, είναι η κραυγή μου προς τον Θεό, είναι η προσευχή και η μετάνοιά μου».

Το παράδειγμα του άγνωστου αυτού ασκητή δείχνει πως η δοκιμασία, η απελπισία κι η ταραχή κάνουν αυτές τις λέξεις της «προσευχής του Ιησού» να ξεπηδούν από μέσα μας· αυτή η απεγνωσμένη κραυγή που είναι βγαλμένη από μίαν ελπίδα πιο δυνατή κι από την ίδια την απόγνωση, που ξεπήδησε απ’ αυτήν, αλλά τη νίκησε.

Μητροπολίτη Αντωνίου του Σουρόζ, *«Θέλει τόλμη η Προσευχή»*, εκδ. Ακρίτας, σ. 47-50.